

ОСОБЛИВОСТІ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

К. ШАПОВАЛ, аспірант

А. ОХВАТ, магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Пенсійна система України потребує термінового фундаментального реформування. Стійкість фінансів пенсійної системи досягла критично низького рівня і вимагає внесення суттєвих змін до її структури. Велика кількість пенсіонерів призводить до високого рівня пенсійних видатків, не зважаючи на невеликий розмір пенсій [1]. З метою вдосконалення соціальної політики має бути розроблено певний план пріоритетних напрямів подолання соціальних проблем на кожному визначеному етапі.

Перш за все, необхідно зосередити увагу на ліквідації «тіньової» зайнятості (випадків приховування трудових відносин), гарантуванні реалізації права на працю особам, що не мають змоги бути конкурентними на ринку праці (інвалідам), легалізації заробітної плати (офіційно оформлені трудові відносини з нарахованою заробітною платою в повному обсязі, з якої сплачені відповідні внески).

Оскільки за результатами реформування згідно із ст. 12 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкового державне соціальне страхування» завдання Державної фіскальної служби є забезпечення адміністрування єдиного внеску шляхом його збору, ведення обліку надходжень від його сплати та здійснення контролю за сплатою єдиного внеску.

Зокрема, Державна податкова служба відповідно до своїх завдань спільно з Пенсійним фондом України: аналізує та прогнозує надходження коштів від сплати єдиного внеску; забезпечує збір та облік доходів від сплати єдиного внеску; здійснює контроль за дотриманням законодавства щодо збору та нарахування єдиного внеску, правильністю розрахунку, розрахунком, повнотою та своєчасністю сплати єдиного внеску; та виконує інші завдання, пов'язані з організацією надходжень від єдиних внесків [2].

В аналізі Закону № 2464 можна констатувати, що пенсійний фонд позбавлений права контролювати правильність нарахування, обчислення, повноти та своєчасності сплати єдиного внеску, що є основним видом його доходу та джерелом фінансування пенсії система солідарності.

Відповідно до зведеної інформації про заборгованість по єдиному внеску, що надається щоквартально, на 1 січня 2016 року вона становила - 7,2 млрд грн, на 1 січня 2017 - 8,0 млрд грн, на 1 січня 2018 - 8,6 млрд грн, з 1 Січень 2019 р. - 15,2 млрд грн. Заборгованість з єдиного внеску за період з 1 січня 2016 року по 1 січня 2019 року зросла на 8,1 млрд грн. або більше 2 разів. Слід також зазначити, що заборгованість зі сплати єдиного внеску становить 15,2 млрд. грн. у 2018

році він становив 41,2% дефіциту бюджету Пенсійного фонду України у 2018 році [3].

Аналіз підтверджує недоліки попередніх років реформування зі сплати єдиного внеску. З метою недопущення збільшення заборгованості зі сплати єдиного внеску в подальшому, розширення функцій контролю Державної фіскальної служби і Пенсійного фонду України та використання потенціалу щодо надходження коштів від сплати єдиного соціального внеску, необхідно внести зміни до діючих нормативно-правових актів: в частині як оприлюднення боржників та обмеження їх правоздатності, так і у відповідальності за нанесену шкоду економічній ситуації в країні.

Наявність зазначених проблем підтверджує необхідність перегляду та оновлення підходів до регулювання відносин у сфері пенсійного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Стан реформування пенсійної системи в Україні / В. К. Рудик, В. С. Олексійко // Облік і фінанси. – № 4 (74). – 2016. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2016_4_15.
2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкового державне соціальне страхування : закон України від 8 липня 2010 р. № 2464 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України за період з 1 січня 2016 р. по 31 грудня 2018 р. № 04-24/10 від 23 жовтня 2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/145191>.

